

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
« 30 » « 08 » 2024 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)

з вивчення навчальної дисципліни

«ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА (СІМЕЙНА МЕДИЦИНА)»

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 222 Медицина

Освітній ступінь – магістр

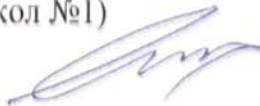
Курс навчання – VI

Форма навчання – денна

Кафедра – сімейної медицини

Схвалено на методичній нараді кафедри сімейної медицини
30 серпня 2024 року (протокол №1)

Завідувач кафедри

Лариса СИДОРЧУК

Схвалено предметною методичною комісією з сімейної медицини
30 серпня 2024 року (протокол №1)

Голова предметної методичної комісії

Лариса СИДОРЧУК

Чернівці, 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	сімейної медицини
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Сидорчук Лариса Петрівна – завідувач кафедри, доктор медичних наук, професор, lsydorchuk@bsmu.edu.ua ; Казанцева Тетяна Василівна – доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент, tanya-kazantseva@bsmu.edu.ua ; Петринич Оксана Анатоліївна – доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент petrynych.oksana@bsmu.edu.ua ; Сем'янів Маріанна Миколаївна – доцент кафедри, доктор філософії (phD), m.semianiv@bsmu.edu.ua ; Соколенко Аліна Андріївна – асистент кафедри, кандидат медичних наук, sokolenko.alina@bsmu.edu.ua ; Репчук Юлія Василівна – асистент кафедри, доктор філософії (phD), repchuk@bsmu.edu.ua ; Воронюк Ксенія Олександрівна – асистент кафедри, доктор філософії (phD), voroniuk.kseniia@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/simeynoyi-meditsini/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/simmed/
E-mail	simmed@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Південно-Кільцева, 14
Контактний телефон	+38 (0372) 54-73-13

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	4,5
Загальна кількість годин	135
Лекції	-
Практичні заняття	60
Самостійна робота	75
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Вивчення навчальної дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» надає змогу студентам опанувати знання щодо визначення здоров'я всієї родини, скринінгу, ранньої діагностики, лікування та профілактики хворих на амбулаторному етапі, освіти пацієнтів, промоції здорового способу життя, якості життя пацієнтів з хронічною патологією на амбулаторному етапі, що сприятиме підвищенню якості підготовки лікаря для амбулаторного підрозділу охорони здоров'я.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinuyannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyaciyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
клінічні дисципліни (внутрішня медицина, педіатрія, хірургія, неврологія, онкологія та ін.)	загальна практика (сімейна медицина)
соціальна медицина та охорона здоров'я	загальна практика (сімейна медицина); громадське здоров'я і громадське медсестринство
основи психології та міжособове спілкування	етика та деонтологія
догляд за хворими	паліативна медицина
фармакологія	клінічна фармакологія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» є: придбання знань з питань організаційних аспектів системи первинної медичної допомоги в Україні, її пріоритетної ролі у розвитку і реформуванні охорони здоров'я, вміння аналізувати фактори ризику виникнення захворювань, використовувати основні та додаткові методи дослідження, швидко і якісно надавати невідкладну медичну допомогу, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

6.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)»:

- Оцінка стану здоров'я пацієнта, та вміння проводити моніторинг здоров'я.
- Аналіз та складання програми формування та збереження здоров'я індивідуума, сім'ї.
- Визначення тактики ведення хворого в амбулаторних умовах при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях (режиму, дієти, лікування, реабілітації), розробка плану поетапних профілактичних заходів.
- Виконання необхідних медичних маніпуляцій.
- Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ ДИСЦИПЛІНА

7.1. інтегральна:

мати здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

7.2. загальні компетентності (ЗК):

- ЗК₁ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК₄ Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК₇ Здатність працювати в команді.
- ЗК₈ Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК₁₀ Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК₁₅ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

7.3. спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК₁ Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК₂ Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК₃ Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК₄ Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК₆ Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
- ФК₇ Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК₁₃ Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК₁₅ Здатність до проведення експертизи працездатності.

8. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН).

8.1. В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

ПРН4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання.

ПРН5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу, враховуючи вік пацієнта.

ПРН6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.

ПРН7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПРН8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти

просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

8.2. Уміти: оцінювати інформацію щодо діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.

В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед задекларованого населення:

- Уміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Уміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:

- Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Здійснювати диференціальну діагностику захворювань шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Встановити попередній клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

8.3. Демонструвати:

- здатність використовувати теоретичні знання та практичні уміння при наданні медичної допомоги за принципом сімейної медицини;
- здатність нести відповідальність за своєчасність та обсяги надання первинної медико-санітарної допомоги;
- здатність вирішувати проблемні питання пов'язані з професійною діяльністю та знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання;
- вміння використовувати мотивацію та стимулювання в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин 4,5 кредитів ЄКТС.

МОДУЛЬ І.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ, ПРІОРИТЕТНА РОЛЬ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.

Змістовий модуль 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи сімейного лікаря.

Конкретні цілі:

- з'ясувати місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я;
- пояснити основні моделі ПМСД;
- обґрунтувати принципи сімейного обслуговування населення – безперервність надання медичної допомоги;
- характеризувати основні функції сімейного лікаря – вміння спілкування з пацієнтом і його родиною та вирішення їх соціально-медичних проблем;
- аналізувати показники необхідної облікової медичної документації закладів сімейної медицини;
- вміти застосовувати сучасні засоби обробки та передачі інформації в практиці сімейного лікаря;
- аналізувати дані телеметричного спостереження за функціональними показниками хворих при серцево-судинних захворюваннях (порушення ритму, ішемічна хвороба серця, артеріальна гіпертензія тощо).

Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи сімейного лікаря. Організація роботи закладів ПМД (структурні підрозділи, штати, оснащення, фінансування, функціональні обов'язки, e-Health, інноваційні технології).

Принципи організації існуючої системи ПМД та її переваги і недоліки.

Форми організації ПМД в Україні і за кордоном.

Принципи сімейного обслуговування населення.

Основна облікова медична документація в закладах сімейної медицини.

e-Health (електронна система охорони здоров'я), медичні інформаційні системи.

Впровадження телемедицини в практику сімейного лікаря.

Доказова медицина як методологія роботи сімейного лікаря.

Тема 2. Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря (холістичний, пацієнторієнтований комплексний підхід тощо).

Основні функції та зміст роботи сімейного лікаря.

Погляд з боку WONCA на сучасного сімейного лікаря.

Головні критерії WONCA, що визначають повноваження сімейних лікарів.

Основні компетенції, якими має володіти сімейний лікар.

Тема 3. Етика і деонтологія. Лікарська таємниця, забезпечення конфіденційності інформації про пацієнта. Питання стигми і дискримінації. Принципи та навички консультування.

Особливості спілкування сімейного лікаря з пацієнтом та його родиною.

Лікарська таємниця і конфіденційність.

Калгарі-Кембриджська модель медичної консультації.

Тема 4. Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11): використання та сполучення в практиці сімейного лікаря.

Клінічне розуміння міжнародної класифікації первинної медичної допомоги ICPC-2.

Основні переваги використання ICPC-2.

Нормативні документи, які регламентують використання ICPC-2 в Україні.

Структура ICPC-2.

Основні відмінності між класифікаціями ICPC-2 та МКХ 10 (11).

Поняття епізоду медичної допомоги, візиту та його складових в ICPC-2.

Використання ICPC-2 для запису причини звернення, проблем зі здоров'ям (діагнозу), процесів медичної допомоги (втручань).

Змістовий модуль 2. Основні принципи та методи паліативної медичної допомоги. Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах.

Конкретні цілі:

- ознайомлення з системою хоспісної та паліативної допомоги в Україні та світі.

Тема 5. Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги. Медичні, юридичні та етичні засади організації і надання паліативної допомоги вдома.

Основи паліативної допомоги у пацієнтів в термінальних стадіях захворювань.

Больові синдроми в різних клінічних ситуаціях, форми гострого та хронічного болю, його інтенсивність.

Лікування хронічного больового синдрому.

Тема 6. Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах. Контроль основних клінічних симптомів у паліативних пацієнтів в амбулаторних умовах і вдома. Ведення пацієнтів на термінальних стадіях захворювання в практиці сімейного лікаря, взаємодія зі спеціалістами. Повідомлення поганих новин.

Змістовий модуль 3. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Роль сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя та профілактиці.

Конкретні цілі:

- Вивчення ролі сімейного лікаря у зміцненні здоров'я населення.
- Розуміти роль сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя, первинній і вторинній профілактиці хронічних неінфекційних захворювань.
- Вміти оцінювати стан здоров'я.
- Аналізувати значимість факторів ризику і знати їх класифікацію.
- Виявляти ранні ознаки основних клінічних синдромів.

Тема 7. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Консультування пацієнтів для виявлення і корекції поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ).

Поняття про здоров'я, проміжний стан, хворобу. Загальні принципи укріплення здоров'я. Популяризація здорового способу життя в контексті профілактики хронічних неінфекційних захворювань (ХНІЗ). Профілактика: первинна, вторинна, третинна, четвертинна.

Освіта пацієнта і якість життя.

Тема 8. Стратифікація ризику, контроль факторів ризику основних НІЗ (серцево-судинні захворювання, дисліпідемія, надлишкова маса тіла і ожиріння, гіподинамія,

метаболічний синдром). Консультування з підтримки здорового способу життя. Принципи мотиваційного консультування.

Фактори ризику виникнення захворювань, їх загострення і ускладнення, боротьба з факторами ризику. Профілактика первинна і вторинна. Припинення вживання тютюнових виробів.

Сучасні погляди на профілактику з урахуванням оцінки стану здоров'я, віку, статі індивідуума та визначення факторів рівнів ризику.

Тема 9. Сучасні аспекти доказового скринінгу. Скринінгові програми обстеження.

Доцільність впровадження в практику сімейної медицини скринінгового метода.

Найважливіші скринінгові програми/тести в практиці сімейного лікаря: скринінг на цукровий діабет, діагностика захворювань щитоподібної залози, скринінг метаболічного синдрому, артеріальної гіпертензії, онкологічних захворювань (рак шийки матки, молочної залози, передміхурової залози, колоректальний рак, рак шлунку).

Тема 10. Організація і методика проведення експертизи тимчасової непрацездатності в закладах охорони здоров'я.

Предмет і задачі медико-соціальної експертизи. Види непрацездатності (тимчасова, стійка). Експертиза тимчасової непрацездатності. Порядок формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність в електронній системі охорони здоров'я.

Змістовий модуль 4. Організація первинної медичної допомоги при найпоширеніших хронічних неінфекційних захворюваннях. Надання допомоги хворим в амбулаторних умовах.

Конкретні цілі:

- Оволодіти основними алгоритмами надання первинної медичної допомоги населенню України.
- Освоїти методику складання програм ведення хворих в амбулаторних умовах при найбільш поширених захворюваннях (серцево-судинних, бронхо-легеневих, органів черевної порожнини, сечо-видільної системи, та захворювань крові) та проведення експертизи непрацездатності.
- Ознайомлення з принципами взаємодії сімейного лікаря з вторинним і третинним рівнями надання медичної допомоги.
- Вивчення показань та протипоказань для ведення хворих в амбулаторних умовах (перший рівень).
- Вплив сім'ї на процес одужання та зниження ризику розвитку патологічних станів.
- Проведення лікування пацієнтів після їх госпіталізації та реабілітації в амбулаторних умовах.
- Синдромний підхід в практиці сімейного лікаря.

Тема 11. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях серцево-судинної, дихальної та ендокринної системи. Методика виконання і оцінювання ЕКГ, пікфлуометрії.

Артеріальна гіпертензія в практиці лікаря ЗПСМ: раннє виявлення, діагностика та диференційна діагностика, принципи лікування, фармакотерапія в амбулаторних умовах. Невідкладна допомога при гіпертонічних кризах на догоспітальному етапі. Первинна та вторинна профілактика. Експертиза непрацездатності.

Біль у грудній клітці в практиці лікаря ЗПСМ: диференційний діагноз, організація маршруту пацієнтів, верифікація діагнозу, невідкладна допомога. Порушення ритму і провідності. Проведення телеметричної передачі та розшифровки ЕКГ і консультації кардіолога. Експертиза непрацездатності.

Хронічна серцева недостатність (ХСН) у практиці лікаря ЗПСМ: діагностика, етіологічні та патогенетичні особливості, класифікація ХСН, клінічні протоколи лікування. Експертиза непрацездатності. Освіта пацієнтів

Методика виконання і оцінювання ЕКГ.

Гострі і хронічні порушення мозкового кровообігу. Тактика сімейного лікаря для верифікації діагнозу, організація маршруту пацієнтів, невідкладна допомога і реабілітація. Профілактика тромбоемболічних ускладнень.

Дисліпідемія і метаболічний синдром. Скринінг. Підходи до лікування та профілактики.

Ведення хворих з синдромом анемії в амбулаторних умовах. Профілактика. Експертиза непрацездатності.

Хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ) у практиці лікаря ЗПСМ (загальної практики сімейної медицини): діагностика, організація маршруту пацієнта, протоколи лікування. Навчання небулайзерній терапії в домашніх умовах. Профілактика. Експертиза непрацездатності.

Ведення хворих на бронхіальну астму лікарем ЗПСМ (загальної практики сімейної медицини): діагностика, організація маршруту пацієнта, протоколи лікування, профілактика. Навчання хворих (пікфлоуметрія). Експертиза непрацездатності при бронхіальній астмі. Профілактика алергії. Основи гіпоалергенного харчування та раціональної фармакотерапії алергічних захворювань.

Синдром кашлю – диференційний діагноз.

Цукровий діабет 1 і 2 типів в практиці сімейного лікаря. Організація маршруту пацієнта. Протоколи лікування. Експертиза працездатності.

Діагностика та лікування захворювань щитоподібної залози в амбулаторних умовах. Експертиза працездатності.

Тема 12. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи та шлунково-кишкових захворюваннях.

Захворювання сечовидільної системи (інфекції сечовивідних шляхів, хронічний гломерулонефрит, хронічна хвороба нирок) в практиці сімейного лікаря. Диференційна діагностика симптомів та синдромів. Організація маршруту пацієнта. Протоколи лікування. Експертиза працездатності.

Синдромний підхід до захворювань ШКТ в практиці сімейного лікаря: рання діагностика, диференційна діагностика, маршрут пацієнта (диспепсія, гострий і хронічний біль в животі, нудота, блювання, закреп, діарея, ШКТ-кровотеча).

Змістовий модуль 5. Організація та надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря

Конкретні цілі:

- Знати організацію та зміст роботи закладів екстреної медичної допомоги.
- Виявляти захворювання та стани, які вимагають невідкладної допомоги.
- Вміти оперативно оцінити стан пацієнта і надати належну медичну допомогу при основних синдромах, які потребують невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря.
- Виявляти випадки, які потребують надання невідкладної медичної допомоги сімейним лікарем (порушення свідомості, судоми).
- Закріпити вміння з серцево-легеневої реанімації: відновлення прохідності дихальних шляхів, лікування аритмій, дефібриляція.

Тема 13. Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку раптової смерті, судомах та втраті свідомості на догоспітальному етапі.

Основні принципи та роль сімейного лікаря в наданні невідкладної допомоги.

Частота раптової смерті в загальній структурі смертності.

Причини виникнення раптової смерті. Електрофізіологічні варіанти зупинки кровообігу. Засоби дослідження для визначення виду зупинки кровообігу (ЕКГ).

Методологія надання допомоги при зупинці серцевої діяльності, первинній зупинці функції зовнішнього дихання, при травматичній смерті.

Методологія надання допомоги пацієнту з гострим коронарним синдромом на догоспітальному етапі.

Судоми та невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Класифікація судом. Особливості надання допомоги при генералізованих та локальних судах.

Надання невідкладної допомоги при втраті свідомості. Причини втрати свідомості.

Тема 14. Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожежах, укусах, електротравмах, утопленнях та дії низьких та високих температур.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема		Практичні заняття	Самостійна робота студентів	
			СРС	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи сімейного лікаря.				
1	Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи закладів ПМД (структурні підрозділи, штати, оснащення, фінансування, функціональні обов'язки, e-Health, інноваційні технології).	3	5	
2	Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря (холістичний, пацієнторієнтований комплексний підхід тощо).	3	5	
3	Етика і деонтологія. Лікарська таємниця, забезпечення конфіденційності інформації про пацієнта. Питання стигми і дискримінації. Принципи та навики консультування.	3	4	
4	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11): використання та сполучення в практиці сімейного лікаря.	3	4	
Змістовий модуль 2. Основні принципи та методи паліативної медичної допомоги. Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах.				
5	Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги. Медичні,	6	5	

	юридичні та етичні засади організації і надання паліативної допомоги вдома.			
6	Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах. Контроль основних клінічних симптомів у паліативних пацієнтів в амбулаторних умовах і вдома. Ведення пацієнтів на термінальних стадіях захворювання в практиці сімейного лікаря, взаємодія зі спеціалістами. Повідомлення поганих новин.	6	5	
Змістовий модуль 3. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Роль сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя та профілактиці.				
7	Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Консультування пацієнтів для виявлення і корекції поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ).	3	5	
8	Стратифікація ризику, контроль факторів ризику основних НІЗ (серцево-судинні захворювання, дисліпідемія, надлишкова маса тіла і ожиріння, гіподинамія, метаболічний синдром). Консультування з підтримки здорового способу життя. Принципи мотиваційного консультування.	3	5	
9	Сучасні аспекти доказового скринінгу. Скринінгові програми обстеження.	3	5	
10	Організація і методика проведення експертизи тимчасової непрацездатності в закладах охорони здоров'я.	3	5	
Змістовий модуль 4. Організація первинної медичної допомоги при найпоширеніших хронічних неінфекційних захворюваннях. Надання допомоги хворим в амбулаторних умовах				
11	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях серцево-судинної, дихальної та ендокринної системи. Методика виконання і оцінювання ЕКГ, пікфлоуметрії.	6	6	
12	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи та шлунково-кишкових захворюваннях.	6	6	
Змістовий модуль 5. Організація та надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря				
13	Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку раптової смерті, судомах та втраті свідомості на догоспітальному етапі.	4	5	Скласти алгоритм надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі
14	Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожежах, укусах, електротравмах, утопленнях та дії низьких та	6	5	

	високих температур.			
Підсумковий модульний контроль	2	5		
Всього годин - 135	60	75		
Кредитів ECTS – 4,5				

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин
1	Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи закладів ПМД (структурні підрозділи, штати, оснащення, фінансування, функціональні обов'язки, e-Health, інноваційні технології).	3
2	Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря (холістичний, пацієнторієнтований комплексний підхід тощо).	3
3	Етика і деонтологія. Лікарська таємниця, забезпечення конфіденційності інформації про пацієнта. Питання стигми і дискримінації. Принципи та навички консультування.	3
4	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11): використання та сполучення в практиці сімейного лікаря.	3
5	Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги. Медичні, юридичні та етичні засади організації і надання паліативної допомоги вдома.	6
6	Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах. Контроль основних клінічних симптомів у паліативних пацієнтів в амбулаторних умовах і вдома. Ведення пацієнтів на термінальних стадіях захворювання в практиці сімейного лікаря, взаємодія зі спеціалістами. Повідомлення поганих новин.	6
7	Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Консультування пацієнтів для виявлення і корекції поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ).	3
8	Стратифікація ризику, контроль факторів ризику основних НІЗ (серцево-судинні захворювання, дисліпідемія, надлишкова маса тіла і ожиріння, гіподинамія, метаболічний синдром). Консультування з підтримки здорового способу життя. Принципи мотиваційного консультування.	3
9	Сучасні аспекти доказового скринінгу. Скринінгові програми обстеження.	3
10	Організація і методика проведення експертизи тимчасової непрацездатності в закладах охорони здоров'я.	3
11	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях серцево-судинної, дихальної та ендокринної системи. Методика виконання і оцінювання ЕКГ, пікфлуометрії.	6
12	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи та шлунково-кишкових захворюваннях.	6
13	Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку	4

	раптової смерті, судомах та втраті свідомості на догоспітальному етапі.	
14	Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожежах, покусх, електротравмах, утопленнях та дії низьких та високих температур.	6
15	Підсумковий модульний контроль	2
	ВСЬОГО	60

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Тема	Кількість годин	Вид контролю
1	Підготовка до практичних занять, теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	20	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Підготовка та написання програми ведення в амбулаторних умовах хворих із найпоширенішими захворюваннями внутрішніх органів. Особливості соматичної патології при вагітності.	15	-, -
3	Розробка моделі профілактичних програм, в т.ч. складання індивідуального графіку щеплення. Скринінг основних хронічних неінфекційних захворювань.	15	-, -
4	Розробка алгоритмів із надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря. Надання невідкладної допомоги сімейним лікарем при пожежах, покусх, електротравмах, утопленнях, дії низьких та високих температур, гострому больовому синдромі.	10	-, -
5	Етичні та деонтологічні принципи діяльності сімейного лікаря. Комунікація з пацієнтом, лідерські якості сімейного лікаря. Освітні програми для пацієнтів.	10	Контроль на підсумковому занятті
6	Підготовка до підсумкового модульного контролю	5	-, -
7	Разом	75	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ДЛЯ ОЦІНКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Модуль I (зміст оцінюваної діяльності)	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення. Організація роботи закладів ПМД (структурні підрозділи, штати, оснащення, фінансування, функціональні обов'язки, e-Health, інноваційні технології).	8
Тема 2. Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря (холістичний, пацієнторієнтований комплексний підхід тощо).	8
Тема 3. Етика і деонтологія. Лікарська таємниця, забезпечення конфіденційності інформації про пацієнта. Питання стигми і дискримінації. Принципи та навички консультування.	8

Тема 4. Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11): використання та сполучення в практиці сімейного лікаря.	8
Змістовий модуль 2	
Тема 5. Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги. Медичні, юридичні та етичні засади організації і надання паліативної допомоги вдома.	8
Тема 6. Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах. Контроль основних клінічних симптомів у паліативних пацієнтів в амбулаторних умовах і вдома. Ведення пацієнтів на термінальних стадіях захворювання в практиці сімейного лікаря, взаємодія зі спеціалістами. Повідомлення поганих новин.	8
Змістовий модуль 3	
Тема 7. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Консультування пацієнтів для виявлення і корекції поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ).	8
Тема 8. Стратифікація ризику, контроль факторів ризику основних НІЗ (серцево-судинні захворювання, дисліпідемія, надлишкова маса тіла і ожиріння, гіподинамія, метаболічний синдром). Консультування з підтримки здорового способу життя. Принципи мотиваційного консультування.	8
Тема 9. Сучасні аспекти доказового скринінгу. Скринінгові програми обстеження.	8
Тема 10. Організація і методика проведення експертизи тимчасової непрацездатності в закладах охорони здоров'я.	8
Змістовий модуль 4	
Тема 11. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях серцево-судинної, дихальної та ендокринної системи. Методика виконання і оцінювання ЕКГ, пікфлуометрії.	8
Тема 12. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи та шлунково-кишкових захворюваннях.	8
Змістовий модуль 5	
Тема 13. Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку раптової смерті, судомах та втраті свідомості на догоспітальному етапі.	8
Тема 14. Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожежах, укусах, електротравмах, утопленнях та дії низьких та високих температур.	8
Індивідуальна самостійна робота	8
Разом поточна навчальна діяльність	120
Підсумковий модульний контроль	80
СУМА БАЛІВ ЗА МОДУЛЬ	200

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Скласти алгоритм надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі при:

- нестабільній стенокардії;
- інфаркті міокарда;
- миготливій аритмії;
- тромбоемболії легеневої артерії;
- гіпертензивному кризі;
- кровохарканні і легеневій кровотечі;
- діабетичній комі;
- гострому стенозуючому ларинготрахеобронхіті;
- гіпертермічному синдромі у дітей;
- судомному синдромі;
- гострій затримці сечі;
- позаматковій вагітності;
- пожегах, покусках;
- ураженні електричним струмом;
- утопленні та дії низьких та високих температур.

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання загальної медицини (сімейної медицини). Принципи організації сімейної медицини.
2. Сучасні уявлення про структуру ПМД. Форми організації ПМСД.
3. Функції та зміст роботи сімейного лікаря.
4. Деонтологія та етика відносин сімейного лікаря з пацієнтом і родиною.
5. Принципи використання телеметричних технологій в практиці сімейного лікаря.
6. Визначення, загальні вимоги до скринінгових програм.
7. Метод скринінгу в практиці сімейного лікаря.
8. Головні принципи доказової медицини.
9. Поняття про здоров'я, проміжний стан, хворобу.
10. Визначення та принципи надання паліативної допомоги.
11. Покрокова схема знеболювання хронічного больового синдрому.
12. Класифікація та значення факторів ризику ХНІЗ.
13. Сучасні погляди на профілактику, види медичної профілактики.
14. Роль сімейного лікаря в проведенні первинної, вторинної, третинної і четвертинної профілактики.
15. Показання та протипоказання для ведення хворих в амбулаторних умовах.
16. Медичний висновок про тимчасову непрацездатність.
17. Принципи надання невідкладної допомоги на амбулаторному етапі в практиці сімейного лікаря.
18. Причини виникнення раптової смерті.
19. Надання допомоги при зупинці серцевої діяльності.
20. Надання допомоги при первинній зупинці функції зовнішнього дихання.
21. Класифікація судом.
22. Особливості надання допомоги при генералізованих та локальних судах.
23. Причини втрати свідомості.
24. Надання невідкладної допомоги при втраті свідомості.
25. Надання невідкладної допомоги при порушеннях ритму.
26. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі при астматичному статусі.
27. Надання невідкладної допомоги при пожегах, покусках.
28. Надання невідкладної допомоги при електротравмах.

29. Надання невідкладної допомоги при утопленнях.
30. Надання невідкладної допомоги при дії низьких та високих температур.
31. Паліативна медицина: визначення та принципи надання допомоги.
32. Порядок надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах.
33. Імунопрофілактика. Календар щеплень.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Оцінка загального стану здоров'я, раннє виявлення відхилень від норми та рання діагностика захворювань.
2. Планування проведення скринінгу та моніторингу здоров'я.
3. Ведення хворих в амбулаторних умовах.
4. Оцінка основних клінічних симптомів та синдромів при первинному контакті з пацієнтом.
5. Збір анамнезу захворювання, життя, страхового анамнезу, епідеміологічного анамнезу.
6. Об'єктивне обстеження: загальний огляд, перкусія, аускультация та пальпація органів з метою виявлення загальних та специфічних ознак захворювань.
7. Провести диференційний діагноз, вміти обґрунтовувати його при найбільш поширених неінфекційних захворюваннях.
8. Визначити необхідний обсяг показів та протипоказань до лабораторних, інструментальних, апаратних досліджень. Організувати підготовку хворого до обстеження. Інтерпретація результатів досліджень крові, сечі, калу, харкотиння, спинномозкової рідини, кислотно-лужного балансу, даних функціональних досліджень органів дихання, кровообігу, травлення, печінки, нирок та інших органів та систем, даних ультразвукового та рентгенологічних досліджень. Підготовка пацієнтів до обстежень.
9. Встановити клінічний діагноз, визначити тактику ведення хворого.
10. Обґрунтувати план і покази до медикаментозного або оперативного лікування хворого з урахуванням його стану. Визначити покази до госпіталізації хворих.
11. Пропаганда здорового способу життя.
12. Провести підготовку пацієнтів до імунопрофілактики.
13. Заповнити та проаналізувати облікову документацію закладів сімейної медицини.
14. Поспілкуватися з пацієнтом і родиною.
15. Проаналізувати дані телеметричного спостереження за функціональними показниками хворих при серцево-судинних захворюваннях (порушення ритму, ішемічна хвороба серця, артеріальна гіпертензія).
16. Скласти програми ведення хворих в амбулаторних умовах при найбільш поширених синдромах і захворюваннях серцево-судинної системи.
17. Скласти програми ведення хворих в амбулаторних умовах при найбільш поширених синдромах і захворюваннях бронхо-легеневої системи.
18. Скласти програми ведення хворих в амбулаторних умовах при найбільш поширених синдромах і захворюваннях системи травлення.
19. Скласти програми ведення хворих в амбулаторних умовах при найбільш поширених синдромах і захворюваннях сечовидільної системи.
20. Взаємодія сімейного лікаря з вторинним і третинним рівнями надання медичної допомоги.
21. Провести медико-соціальну та трудову експертизу непрацездатності в амбулаторних умовах.
22. Оперативно оцінити стан пацієнта і надати належну медичну допомогу при основних синдромах, які потребують невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря.

Перелік практичних навичок, які повинні опанувати студенти 6 курсу
при вивченні дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)»

№ п/п	Назва практичних методик та навичок	Ступінь оволодіння
1.	Оформлення обліково-звітної медичної документації	++
2.	Здійснення експертизи тимчасової та постійної непрацездатності	++
3.	Консультування пацієнтів та членів родини	++
4.	Організація і проведення навчання пацієнтів із найбільш поширеними хронічними неінфекційними захворюваннями та факторами ризику їх розитку (астма-школа, школа діабету, навчання пацієнтів із ХСН, факторами ризику серцево-судинних захворювань)	++
5.	Збір анамнезу, проведення повного фізикального обстеження пацієнтів всіх вікових груп та оцінка його результатів	++
6.	Проведення експрес-аналізів та тестів, оцінка результатів	+++
7.	Запис і розшифровка ЕКГ	++
8.	Серцево-легенева реанімація новонароджених, дітей, дорослих	++
9.	Пікфлоуметрія: проведення і оцінка результатів	+++
10.	Спірографія/спірометрія: проведення і оцінка результатів	++
11.	Небулайзерна терапія	++
12.	ШВЛ за допомогою мішка Амбу і маски	+++
13.	Пункція периферійних вен, внутрішньовенні інфузії	+++
14.	Клінічна інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних досліджень	++
15.	Проведення щеплень різним контингентам пацієнтів	++
16.	Зупинка зовнішньої кровотечі	+++
17.	Промивання шлунку	+++
18.	Накладання джгутів	+++
19.	Зовнішній огляд ока, кон'юнктиви	+++
20.	Визначення гостроти зору	+++
21.	Огляд зовнішнього вуха і барабанної перетинки (отоскопія)	++
22.	Оцінка гостроти слуху: розмовна мова і шепітна	++
23.	Видалення неускладненого стороннього тіла з вуха, горла, носа	++
24.	Невідкладна допомога при:	++
	- зупинці серця і дихання	+++
	- колапсі	+++
	- гострих порушеннях серцевого ритму	++
	- гіпертонічних кризах	+++
	- астматичних станах	+++
	- алергічних реакціях	+++
	- гіпертермії	+++
	- різних формах шоку	++
	- коматозних станах	++
	- гострих отруєннях	++
	- ураженнях електричним струмом, блискавкою	+++
	- опіках і відмороженнях	++
	- укусах змій, комах, тварин	++
	- утопленні та удушенні	+++
	- пневмотораксі	+++

	- кровотечах	+++
	- набряку легень	+++
	- гострому коронарному синдрому	+++
	- тромбоемболії легеневої артерії і магістральних артерій кінцівок	+++
	- гострій нирковій недостатності	++
	- гострій печінковій недостатності	++
	- гострій наднирковій недостатності	++
	- судомах	+++
	- травмах	+++
	- нирковій, жовчній коліці	+++

Примітка:(++) – **вміти** виконувати практичні навички(+++) **– володіти** практичними навичками та самостійно їх застосовувати**16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ**

Оцінювання – це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання. Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення модуля, становить 200, у тому числі:

за поточну навчальну діяльність – 120 балів;

за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ**Оцінювання поточної навчальної діяльності**

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою методичною комісією критеріїв оцінювання для дисципліни. Поточна навчальна діяльність включає оцінювання початкового рівня знань (усне або письмове експрес-опитування, тестовий контроль з використанням тестових завдань формату А), оцінювання основного етапу практичного заняття (контроль професійних умінь під час курації хворих, вирішення типових ситуаційних задач), оцінювання кінцевого рівня знань на занятті (вирішення ситуаційних задач III рівня, інтерпретація результатів лабораторних та інших методів обстеження хворого).

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі (див. таблицю):

Номер модуля, к-сть навч. годин/ к-сть кредитів ECTS	К-сть змістових модулів, їх номери	К-сть практ. занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінім. к-сть балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС	
			«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1 135/4,5	5 (№№ 1-5)	14	8	6,5	5	0	8	70

Перерахунок поточної успішності студентів при вивченні модуля 1:

оцінка “**відмінно**” – 8 балів;

оцінка “**добре**” – 6,5 балів;

оцінка “**задовільно**” – 5 балів;

оцінка “**незадовільно**” – 0 балів.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента *і становить 120 балів*.

14 тем $\times$ 8 = 112 + 8 (СРС) = 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі *і становить 70 балів*.

14 тем $\times$ 5 = 70 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання, залежить від його обсягу та значимості і складає не більше 8 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенні вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної підготовки (з використанням стандартизованих завдань, усне або письмове опитування) та контроль професійних умінь (ситуаційні задачі, інтерпретація результатів додаткових методів обстеження хворого).

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів з можливих 80.

Оцінювання дисципліни. Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни. Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, але у жодному разі загальна сума балів за дисципліну не може перевищити 200 балів.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки за модуль за необхідності.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «E» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зараховано підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженням

графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

18.1. Базова

1. Сімейна медицина: підручник / за заг. ред. Матюхи Л.Ф., Колесника П.О., Igor Svab, Milica Katic. – Ужгород: РІК-У, 2022. – 692 с.
2. Загальна практика – сімейна медицина: підручник: у 3 кн. – Кн. 1. Організація первинної медичної допомоги / Л.В. Андріюк, Л.С. Бабінець, В.І. Величко та ін.; за ред. проф. Лілії Бабінець. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 448 с.
3. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 2. Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.С. Бабінець, О.М. Барна, С.В. Білецький та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2016. – 488 с.
4. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.С. Бабінець, П.А. Бездітко, С.А. Бондар та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2017. – 694 с. (680 (чорно-білі) + 14 кольорової вклейки)
5. Family Medicine: textbook: in 3 books. Book 3. Special Part. Multidisciplinary General Medical Practice / L.S. Babinets, P.A. Bezditko, S.A. Bondar et al.; edited by O.M. Hyrina, L.M. Pasiyeshvili, L.S. Babinets. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2020. – 616 p. + 14 p. colour incert.

18.2. Допоміжна

1. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Склярів, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін.; за ред. Є.Я. Скляріва, М.А. Бичкова. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 288 с.
2. Палій І.Г., Заїка С.В., Мелашенко С.Г., Півторак Н.А., Феджага І.В., Миршук Н.М., Чернова І.В. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2013. – 156 с.
3. Чернобровий В.М., Мелашенко С.Г., Ткачук Т.М. Здоров'я, перед хвороба, хвороба: медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2013. – 80 с.

18.3. Інформаційні ресурси

1. www.moz.gov.ua
2. <https://nszu.gov.ua/>
3. <http://moodle.bsmu.edu.ua/>
4. <https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/simmed/>
5. <https://medlib-bsmu.blogspot.com/>

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Лариса СИДОРЧУК – завідувач кафедри сімейної медицини, д.мед.н., професор;
2. Тетяна КАЗАНЦЕВА – доцент закладу вищої освіти кафедри сімейної медицини, к.мед.н., доцент.